

Toetsing aan basale uitgangspunten van belastingheffing

Duurzame belasting wetgeving moet voldoen aan een aantal voorwaarden:

1. Er moet worden op basis van draagkracht
2. Belasting moet zo simpel mogelijk zijn voor overheid en belastingbetaler
3. Belasting moet niet leiden tot andere keuzes dan mensen/bedrijven gemaakt zouden hebben in een wereld zonder belastingen (geen misallocaties dus)
4. Je moet het aan een kind kunnen uitleggen
5. De belasting leidt tot een zo stabiel mogelijke inkomstenstroom voor de overheid
6. Er zijn geen betere alternatieven

We leggen het voorstel langs deze criteria:

- 1. Het voorstel voldoet niet aan het draagkrachtbeginsel**
Aandeelhouders belasten alsof ze elk jaar op 31 december hun aandelen verkopen voldoet niet aan het draagkrachtbeginsel. Voorbeeld: iemand die in Adyen had belegd zou jaren lang een hoge belasting hebben betaald terwijl hij nu weinig in handen heeft.
- 2. Deze belasting is buitengewoon ingewikkeld**
Er zijn verschillende grondslagen voor verschillende vermogenscategoriën, waarvoor verschillende administraties en handhaving nodig is. Je krijgt altijd discussie wat nu in welke categorie valt. Wanneer is iets een vakantiewoning? Wanneer is iets vastgoed? Wanneer is iets een start-up? Wie gaat dat allemaal bijhouden en handhaven?
- 3. Deze belasting zal leiden tot andere keuzes**
Als iemand van plan was te beleggen in vastgoed aandelen, kiest hij nu ineens voor vastgoed omdat het onder een ander regime valt.
Iemand die normaal van plan was te beleggen in aandelen of commercieel vastgoed gaat nu ineens een vakantiewoning kopen omdat die is vrijgesteld.
- 4. Deze belasting kan ik niet aan een kind uitleggen.** Hoe kan je aan een kind uitleggen dat een belasting (vermogensbelasting) op basis van verschillende categoriën op verschillende grondslagen wordt toegepast?
- 5. Deze belasting is pro-cyclisch**
Als het goed gaat met de economie komt er veel geld binnen en als het slecht gaat met de economie, komt er niks binnen. Het is zelfs denkbaar dat de inkomsten in een jaar negatief zijn omdat veel verliezen kunnen worden verrekend.
- 6. Er zijn alternatieven die wel voldoen aan deze criteria. Ik noem er twee.**
  - a. De simpelste oplossing is de box 3 belasting zoals die was in stand laten en alleen het rendement op een veilige spaarrekening als uitgangspunt te nemen van heffing in box 3.
  - b. Belast alleen op basis van vermogenswinst voor alle categoriën. Alle kosten en verliezen zijn aftrekbaar.

Slotoverweging

De oude box 3 belasting van 2001 ging uit van het draagkrachtbeginsel. Dat wil niks anders zeggen dan dat alleen belasting kan worden geheven over inkomsten die iemand kan dragen (zie screenshot van Memorie van Toelichting hieronder).

De box 3 belasting was feitelijk een vermogensbelasting met een vermogensrendementspretentie. Omdat die pretentie van een risicoloze 4% bij de invoering redelijk was, leverde deze een dragelijke

belasting op die de overheid voorzag van een relatief conjunctuuronafhankelijke inkomstenstroom zonder al te veel gedoe.

Het ging mis toen de rente in de jaren 2010 daalde en Belastingdienst fictieve rendementen is gaan verzinnen (ik kan er geen ander woord voor vinden) en op basis van deze tamelijke willekeurig verzonden rendementen belasting ging heffen. Daarmee verliet de Belastingdienst het draagkracht beginsel dat ten grondslag lag aan deze wet. Ook verloor de Belastingdienst haar legitimiteit. Mensen moesten zelfs meer belasting gaan betalen dan ze hadden verdiend. Iets wat sinds de Franse revolutie niet meer is voorgekomen in West-Europa.

.....

Het voorgestelde boxenstelsel en het systeem van forfaitair rendement vormen een oplossing voor de hiervoor aangeduide problematiek van de huidige synthetische inkomstenbelasting. In vergelijking met de bestaande wetgeving wordt daardoor meer recht gedaan aan het draagkrachtbeginsel. Ongewenst en oneigenlijk gebruik van aftrekposten wordt tegengegaan en vermogensrendementen worden effectiever in de belastingheffing betrokken. De vermogensrendementsheffing, die wordt geheven op basis van een forfaitair rendement van 4% over het netto vermogen, is een adequaat antwoord op de grootschalige belasting-

---

ontwijking die onder de bestaande belastingwetgeving plaatsvindt en die leidt tot een aantasting van de draagkrachtgedachte. Bij de rendementsheffing verdwijnt het onderscheid tussen de belaste inkomst sfeer en de onbelaste vermogenssfeer. De bestaande mogelijkheden voor belastingontwijking in deze sfeer worden via de forfaitaire benadering ingedamd. Er is daardoor niet alleen sprake van verbetering van de robuustheid van de grondslag, maar ook van verbetering op het vlak van draagkracht.